

8.1 Ką literatūra gali šiandien?

1. Perskaitykite straipsnio ištrauką ir atsakykite į klausimus.

Apie poezijos galią ir reikšmę

Gintaras Grajauskas

Kaip dabar mėgstama sakyti, poezija naudoja „minkštąją galią“. Poezija – o ir apskritai visos geros ir teisingos knygos – pasaulio vienu ypu nepakeis. Tačiau ją skaitantys ir rašantys – pamažėle keičiasi. Ima kiek skeptiškiau vertinti visuotinai priimtą pasaulio, žmogiškojo gyvenimo modelį. Pradeda jausti, jog po visa ta švytinčia tuštybės muge slypi šis tas daugiau – absoliutusias grožis, universali tvarka.

Daug tai ar mažai? Manau, daug. Kas galėtų paneigti, kad Viešpats Dievas nenuspiria Žemės rutulio į nebūtį tik todėl, kad mes jam šiek tiek įdomūs – nes rašome ir skaitome eilėraščius, grojame muziką ir tapome paveikslus?

Aušra Kaziliūnaitė

Manau, poezija šiandien turi neeilinę galimybę tapti nepaprastai galinga. Ir – kad ir kaip tai būtų paradoksalu – šią galimybę suteikia visuotinis poezijos nereikšmingumas. Didžiajai daliai visuomenės poezija atrodo nereikšmingas, nenaudingas, atgyvenęs reliktas – evoliucijos eigoje išlikęs niekam nereikalingas rudimentas. Šis poezijos nenaudingumas – nebandymas jos išnaudoti ideologiniais ar asmeninio kulto formavimo tikslais – suteikia jai istorijoje precedentų neturintį šansą tapti tikraja „laisvės kalba“. Srautu, kuris nekontroliuojamas valdovų, mecenatų, noro kontroliuoti ar plauti smegenis, gali sugriauti visas vidines užtvankas ir barjerus.

Taigi, kuo poezijos reikšmė visuomenėje mažesnė, tuo pati poezija galingesnė ir „efektyvesnė“ pavienių individų išsilaisvinimui.

Mantas Balakauskas

Jei žmogaus viduje nėra jokios poezijos, tai ir galios prieš jį jokios nėra, bet jei yra, tai tada jau kitas reikalas. Matyt, ji gali viską esant bent mažiausiai kibirkšties galimybei. Labai degi ta poezija, jei turi degtukų.

Birutė Grašytė

Man poezija yra močiutė, kuri dar truputį vėsus pavasario rytą ravi savo gėlyną ir viena pati sau dainuoja. Daug kas aplink ją vyksta. Manau, kad šiandien poezijai nebereikia garsiai šaukti. O tas, kuris išgirsta net pačią tyliausią arba pamato ją – lieka nugalėtas visam gyvenimui.

8.1 Ką literatūra gali šiandien?

Dovilė Kuzminskaitė

Yra keletas dalykų, kurie nepraranda galios ir aktualumo, nepriklausomai nuo metų laiko, paros meto ar epochos. Vienas jų – poezija. Eilėraštis visų pirma yra pratimas – tiek protui, tiek sielai. Tik atlikdami juos, sugebėsime išlaikyti sveiką dvasią ir gyvą širdį.

Andrius Jakučiūnas

Kad ir kokia iš pirmo žvilgsnio didinga bei rimta, poezija visų pirma kviečia žaisti. Kaip pasakyti pasaulį, kad jis tilptų į kelias ar keliolika eilučių? Turbūt nerasime Vakarų kultūros žmogaus, kuris nebūtų bandęs pats parašyti eilėraščio. Tai rodo, kad poetinis tekstas yra vienas fundamentaliųjų mūsų kultūros sąrangos elementų, be kurio pasaulį būtų sunku suprasti, arba, – vaizdžiai kalbant, – jo tiesiog nebūtų.

Tomas Petrulis

Pačiai poezijai tuo geriau, kuo ji mažiau tos galios turi, tai man atrodo poezijai dabar pats geriausias laikas, nes ji tos galios kaip tik vis mažiau turi. Taip pat ir su reikšme ir reikšmėmis, kuo poezija mažiau kažką kažkam reiškia, tuo ji turi daugiau galimybių būti gera poezija. O šiaip sunku kažką pasakyti apie poeziją, nes ji nėra žmogus, o jei būtų, esu tikras, kad jos nepažinočiau, ypač nenorėčiau susipažinti su alkoholine lietuvių lyrika, jei ji būtų žmogus. O jei poezija būtų šuo, vadinčiau ją „gera poezija“.

Marius Burokas

Poezijos galia šiais laikais – pasalūniška. Ji sėlina nemačiomis, užklumpa tave, atveria tau, ko pats nepajėgei tiksliai suformuluoti, pataiko į skaudamą vietą, priverčia susimąstyti. Jai mažiau tereikia didžiulių aikštelių, masinio žmonių susibūrimo, egzaltacijos. Ji keliauja po bendruomenes.

Šiais laikais poezija daug paprasčiau dalintis, netgi ją primesti kitiems – socialiniai tinklai tam puikiai pasitarnauja. Ne veltui tame pačiame „Facebook“ pilna grupių, kurios dalinasi mėgstamais eilėraščiais, komentuoja juos, verčia, net drauge aptaria. Tokių bendruomenių yra, vis dar yra, ir tai džiugu. O jei užklysta prašalaičių ir pasilieka – dar smagiau.

Šiuolaikiniame pasaulyje eilėraštis – tai pauzė, galimybė nors trumpam susimąstyti ir pasigrožėti. Poeziją skaitantys ir rašantys nėra kokia ezoterinė bendruomenė ar katakombų krikščionys, kaip galima iš šalies pamanyti. Ne, mes tik žmonės, pasinaudoję proga mąstyti. Štai tokia originalia forma.

Birutė Ona Grašytė

8.1 Ką literatūra gali šiandien?

Klausimai

1. Išsirinkite jums labiausiai artimą mintį apie poezijos galią ir reikšmę šiandien, ją pakomentuokite.
2. Raskite ir išrašykite tekste pavartotą personifikaciją.
3. Visi straipsniui interviu davę žmonės – rašytojai. Pasidomėkite, ką kuria jums patikusios minties autorius.
4. Poetas ir vertėjas M. Burokas rašo: „Šiuolaikiniame pasaulyje eilėraštis – tai pauzė, galimybė nors trumpam susimąstyti ir pasigrožėti“. Kaip manote, kodėl tokios pauzės šiandien reikia?
5. Prisiminę ankstesnes pamokas parašykite, kokią reikšmę poezija turėjo Sąjūdžio laikotarpiu?
6. Kokią nuomonę susidarėte perskaitę straipsnį – šiandien poezija silpnesnė ar galingesnė?

Atsakymai

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____
